

Aika 15.06.2021, klo 16:30

Paikka Finlandia Hotel Airport, Kempele

Käsiteltävät asiat

§ 44 Muistion tarkastajan valinta

§ 45 Ajankohtaiset asiat

§ 46 Valtuustoaloite / Maksuton aamupalatarjoilu peruskouluihin / Vasemmistoliiton valtuustoryhmä

Osallistujat

Ahti Tahkola, puheenjohtaja
Tiina Orkamaa, sihteeri
Arto Hämäläinen
Juhani Romppainen
Kimmo Kylmäluoma
Raija Juopperi
Raija Melgin-Keränen
Minna-Maaria Sipilä
Toivo Piira
Antti Ollikainen, kunnanhallituksen pj
Pia Hanski, valtuuston pj
Juho Leppänen, talousjohtaja

§ 44

Muistion tarkastajan valinta

Resurssivaliokunta valitsee muistiontarkastajan tarkastamaan tästä kokouksesta laadittavan muistion.

§ 45

Ajankohtaiset asiat

Vastuuhenkilö: Katsaus kuntien tunnuslukuihin

Valtuusto, § 18,01.03.2021
Kunnanhallitus, § 101,15.03.2021
Resurssivaliokunta, § 46, 15.06.2021

§ 46

Valtuustoaloite / Maksuton aamupalatarjoilu peruskouluihin / Vasemmistoliiton valtuustoryhmä

244Dno-2021-311

Valtuusto, 01.03.2021, § 18

Sari Janatuinen esitti Vasemmistoliiton valtuustoryhmän valtuustoaloitteen:

”Maksuton aamupalatarjoilu peruskouluihin

Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen kouluterveyskyselyn mukaan peruskouluikäisistä huomattava osa ei syö aamupalaa joka arkiamu. 4. ja 5. luokkalaisista luku on 26 prosenttia, ja 8. ja 9. luokkalaisten osalta jopa 41,4 prosenttia. Tutkimukset ovat osoittaneet linkin terveellisen aamupalan ja koulumenestyksen välillä, mutta kaikissa kodeissa ei ole samanlaisia edellytyksiä huolehtia ravitsevasta aamiaisesta. Lisäksi Sosiaalibarometri 2020 on osoittanut koronakriisin näkyneen kunnissa toimeentulon ongelmina. 73 prosenttia sosiaalityöntekijöistä katsoo, että kriisi on lisännyt muun muassa ruoka-avun tarvetta, mikä on vääjäämättömästi vaikuttanut myös koululaisiin.

Niissä kunnissa, joissa koulut ovat tarjonneet ilmaisen aamupalan, ovat tulokset olleet positiivisia. Esimerkiksi Lahdessa on syksystä 2019 asti tarjottu viikoittainen aamupala neljässä koulussa, jotka on valittu kokeiluun sosioekonomisin perustein. Aamiainen on auttanut paitsi jaksamaan koulutyössä, myös mahdollistanut aikuisten kiireettömän kohtaamisen ja kartoittamaan koululaisten elämään mahdollisesti liittyviä haasteita. Kokeiluista saadun palautteen perusteella yhteisöllinen koulupäivän aloitus on rauhoittanut oppilaita ja antanut koulutyöhön hyvän lähtökohdan.

Vasemmiston valtuustoryhmä esittää, että Kempeleen kunta tarjoaa jatkossa perusopetuksen oppilaille maksuttoman aamupalan kouluissa. Toimella pystymme tasaamaan oppilaiden välisiä sosioekonomisia eroja sekä rauhoittamaan koulupäiviä. Esitämme myös, että maksuttoman aamupalan tarjoamisen vaikutuksia oppilaiden jaksamiseen ja hyvinvointiin seurataan.”

Päätös

Aloite lähetetään kunnanhallitukselle asianmukaisia toimenpiteitä varten.

Kunnanhallitus, 15.03.2021, § 101

KUNNANJOHTAJA:

Kunnanhallitus lähettää aloitteen hallintopalvelujen valmisteltavaksi ja resurssivaliokunnan ohjattavaksi.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.

Resurssivaliokunta, 15.06.2021, § 46

Vasemmiston valtuustoryhmä on jättänyt valtuustoaloitteen maksuttoman aamupalatarjoilun järjestämisestä Kempeleen peruskouluissa sekä seuraamaan maksuttoman aamupalan tarjoamisen vaikutuksia oppilaiden jaksamiseen ja hyvinvointiin. Toimen tavoitteena on pyrkiä tasaamaan oppilaiden välisiä sosioekonomisia eroja sekä rauhoittamaan koulupäivää.

Maksuttoman aamupalan järjestäminen tuo mukanaan monia haasteita ja huomioon otettavia asioita. Aamupalan tarjoaminen pitäisi pystyä järjestämään sekä kustannustehokkaasti että aikataulullisesti keittiöiden ja koulun toiminta huomioon ottaen. Oppilaiden tasavertaisen kohtelun takaamiseksi tulisi aamupala järjestää kaikissa Kempeleen peruskouluissa.

Aamupalalle osallistuvien oppilaiden määrän arvioiminen ja täten myös ruuan menekin arviointi on vaikeaa, jolloin ruokahävikin hallinnasta tulee haastavaa. Aamupalan menekki tulee vaikuttamaan keittiöhenkilöstön tehtäviin sekä henkilöstömääriin. Pienessä mittakaavassa aamupala voidaan järjestää osassa paikoista vähäisellä henkilöstölisäyksellä, mutta ruokailijamäärän kasvaessa tulee vääjäämättä lisääntymään lisätyövoiman tarve. Lisäksi lisähenkilöstön palkkaaminen 2-3 tunniksi on erittäin vaikeaa.

Kempeleen kouluista Ylikylä, Kirkonkylä ja Linnakangas ovat suuria yksiköitä, joissa ruokailee 700-1300 oppilasta päivittäin. Aamupalan valmistaminen laajassa mittakaavassa tulisi vaikuttamaan suuresti keittiöiden toimintaan ja nykyisen laitekapasiteetin, henkilöstömäärän ja aikataulun puitteissa tämä olisi liki mahdotonta. Raaka-aineiltaan edullisin vaihtoehto olisi tarjota aamupalaksi puuroa, mutta puuroaamiaisien tarjoaminen kaikilla kouluilla ei ole mahdollista. Esimerkiksi keskuskeittiöillä lounaan valmistaminen alkaa klo 6.30, jolloin padat tulee olla tyhjinä ja pestyinä. Linnakankaan keittiöllä ei ole pataa ja suuren puuromäärän valmistaminen uuneissa olisi työlästä ja hankalaa. Puuron kuljettaminen keskuskeittiöltä toisi puolestaan lisää kuljetuskustannuksia. Ketolanperällä yhdistelmätyöntekijän aamun työt painottuvat siivoukseen ja siivoustyömitoituksen mukaan keittiötyötä ei nykyisellään pystytä lisäämään.

Aamupalalla voidaan tarjota myös muuta kuin puuroa. Kylmänä tarjottavat aamupalat eivät vaadi aamusta samalla tavalla henkilökuntaa kuin puuroaamiaisien järjestäminen, mutta esimerkiksi jogurtti, rahka, leipä vaihtoehtoissa nousevat raaka-ainekustannukset moninkertaisiksi puuroaamiaisien verrattuna. Myös tässä tapauksessa astiahuolto ja ruokasalin siivous vie oman aikansa ja vaatii lisää henkilöstöresursseja. Aamupalan koostamisessa tulee ottaa huomioon myös Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokasuositukset, jotka eivät pelkällä näkkileivällä täyty.

Aamupalan tarjoaminen aiheuttaa joka tapauksessa lisäkustannuksia, joita syntyy raaka-ainehankinnoista, henkilöstöresurssin lisäämisestä sekä lisääntyvästä astiahuollosta. Aamiaisesta tulevat kustannukset eivät kuitenkaan ole ainoa haaste aamupalan järjestämisessä. Miten esimerkiksi koulupäivän alkuun sijoittuvan aamupalatarjoilun valvonta hoidettaisiin? Aamupalan aikaan ruokasalissa tulee olla myös valvontaa, jota keittiöhenkilökunta ei pysty toteuttamaan. Aamupalan valvonnan

järjestäminen koulun henkilökunnan toimesta on varmasti koululle haastava ja tähän aamupalan tarjoamiseen sekä valvonnan järjestämiseen tulisikin pyytää kommentit myös koulujen rehtoreilta.

Aamupalan tarjoaminen lapsille on lähtökohtaisesti kotien tehtävä. Ottamalla vastuun aamupalan järjestämisestä, koulu vie vastuuta vanhemmilta. Olennaista on tukea koteja kasvatustyössä eikä hoitaa sitä heidän puolestaan. Mikäli aamupalan tarjoaminen ei ole esimerkiksi taloudellisista syistä mahdollista, tulisi tukea tarjota muulla tavoin. Kouluissa tulisikin keskittyä parantamaan kouluruokailuun osallistumista sekä korostaa oppilaille ja huoltajille aamupalan merkitystä.

Maksuttoman aamupalan tarjoaminen oppilaille olisi varmasti mielekästä, mutta ei mahdollista nykyisillä resursseilla. Mikäli aloitteen mukainen aamupalamahdollisuus halutaan tarjota, on toimintaan osoitettava lisämäärärahaa. Aamupalatarjoilun käynnistäminen edellyttäisi lisäksi riittävää valmisteluaikaa ja eri toimintamallien kokeiluja sekä koulutoimen tarkempaa kartoitusta aamupalalle osallistuvien oppilaiden määrästä.

Valiokunnan ohjaus:

Mahdolliset ohjauksesta poikkeavat näkemykset: